

УЧИЛИЩНА ПРОГРАМА

ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ И ЗА ПРИБОЩАВАНЕ НА УЧЕНИЦИТЕ ОТ УЯЗВИМИ ГРУПИ

Програмата конкретизира ключовите мерки в политиките за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на учениците от уязвими групи. С дейностите си програмата е ориентирана към постигане целите на следните документи, определящи социалната политика в страната:

- Национална стратегия за детето за 2008 – 2018 г.
- Стратегия за образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства 2015 – 2020 г.
- Национална програма за закрила на детето
- Стратегия за осигуряване на равни възможности за хората с увреждания
- Стратегия на съвета на Европа за правата на детето (2016 – 2021)

Настоящата програма е приета на заседание на Педагогическия съвет (Протокол №2 от 2018 г.), съгласно чл. 263, ал. 1, т. 9 от ЗПУО.

• Уязвими групи:

Уязвими са онези лица и групи от хора, които са ограничени в участието си в социалния живот и ползването на социални права. Уязвимите групи не успяват да получат достъп или да се възползват от възможностите, които предлагат обществото и икономиката, стават жертва или попадат в ситуация на риск от маргинализиране и социално изключване.

Причините за това са различни и разнообразни като: живот в крайна бедност или ниски доходи и материални лишения; социални и психологически фактори; недостъпна среда; здравни и възрастови проблеми; липса или недостатъчни социални умения и образование; отношение, основано на предразсъдъци; липса, ограничен достъп или неадекватни услуги и т. н.

Уязвимите групи от хора имат право на зачитане, уважение и закрила от закона. Отношението към тях е основано на принципа на равнопоставеност и равни възможности. Те са важна и пълноценна част от обществото и затова е необходимо да работим за тяхното приобщаване.

Ние възприемаме уязвимите групи от хора като хора със способности и потенциал, а не като хора единствено с проблеми и ограничения.

Уязвимите групи в сферата на училищното образование са следните:

- Етнически малцинства;
- Деца, живеещи в бедност или в лоши социални условия;
- Деца, лишени от родителска грижа, включително деца, настанени в институции;
- Деца със СОП;
- Деца с увреждания.

Изброените групи не са взаимноизключващи се и дадено дете може да принадлежи към повече от една група. В такива случаи уязвимостта става още по-голяма.

Програмата се базира на основни принципи на приобщаващото образование, а именно:

- Всяко дете има право на образование и трябва да има равен достъп до образование;
- Всяко дете може да учи и да се възползва от предимствата, които образованието дава;
- В образователния процес не се допуска дискриминация, основана на раса, пол, етническа принадлежност, социален произход, вероизповедание, обществено положение, увреждане или друг статус;
- Приобщаващото образование предполага адаптиране на образователната система към нуждите на конкретното дете;
- Различията между децата са източник на многообразие и богатство, а не на проблеми;
- Възгледите и мнението на детето трябва да бъдат взети предвид при неговото участие в училище. Детето трябва да бъде стимулирано да участва активно в образователния процес;
- Всички аспекти на образованието, програми и методи на преподаване, както и формите на комуникация следва да бъдат адаптирани, за да се създадат възможности за приобщаване.

Цел на програмата:

1. Осигуряване на образователна интеграция, недопускане на дискриминация, както и осигуряване на адекватни предпоставки за социална реализация на уязвимите групи.
2. Осигуряване на достъпна архитектурна среда и гарантиране на равен достъп до качествено образование за учениците с увреждания.
3. Специализирана работа с учениците със СОП и успешното им приобщаване към училищната общност.
4. Подпомагане на учениците сираци и ученици от социално слаби семейства.

Дейности:

- **Дейности по осигуряване на образователна интеграция, недопускане на дискриминация, както и осигуряване на адекватни предпоставки за социална реализация на уязвимите групи:**
 1. Информирание на родителите и разясняване на взаимните ползи от интегрираното обучение на учениците от уязвимите групи.
 2. Специализирана работа с родителите за по-голяма заинтересованост към образователно-възпитателния процес.

3. Работа с родителските общности за преодоляване на негативни стереотипи и дискриминационни нагласи спрямо различните етноси.
4. Привличане на родителите като партньори в провеждането на интеграционните политики.
5. Представяне в учебното съдържание историята и културата на етническите малцинства. Отчитане културните постижения на етническите малцинства и приносът им към общонационалната култура и развитието на обществото.
6. Споделяне на добри практики между педагогическите специалисти.
7. Педагогическите специалисти да преподават на учениците знания и умения за възприемане на етнокултурните различия, преодолявайки негативни стереотипи и културни дистанции.
8. Повишаване качеството на образованието и търсене на иновативни подходи за работа в мултикултурна среда.
9. Сътрудничество с институциите, местните общности при търсене на обществена подкрепа за провеждането на приобщаващите политики.
10. Анализирание, изпълнение и популяризиране на успешните практики по проекти.
11. Допълнителна работа с ученици, застрашени от отпадане и/или преждевременно напускане на училище.
12. Участие на всички заинтересовани страни в процеса на образователната интеграция.
13. Консултиране на родителите, чиито деца не посещават редовно училище.
14. Включване на учениците в обученията към Дирекция „Превенции“ за усвояване и прилагане на знания в областите: „Трафик на хора“, „Безопасен интернет“, „Тютюнопушене, алкохол и наркотици“, „ХИВ/СПИН и полово предавани болести“.
15. Насочване на ученици от уязвимите групи към центрове за личностно развитие и поддържане на добра обратна връзка за развитието им.
16. Поддържане на добра комуникация със социалните служби за проследяване на учениците от уязвимите групи.
17. Включване в извънкласни дейности по различни програми („С грижа за всеки ученик“ и др.).

• **Дейности по осигуряване на достъпна архитектурна среда и гарантиране на равен достъп до качествено образование за учениците с увреждания:**

1. Провеждане на форми на обученията на педагогическите специалисти за работа с ученици със специфични нужди.
2. Работа в посока създаване на позитивен училищен климат и активно включване на детето в училищния живот.
3. Осигуряване на физическа и психическа подкрепа при нужда.
4. Създаване на достъпна архитектурна среда – изграждане на рампа, адаптиране на санитарни помещения, ремонт на прилежаща инфраструктура.
5. Консултиране на родителите, чиито деца не посещават редовно училище.
6. Насочване на детето и родителите към центрове за личностно развитие според конкретните му нужди.

7. Включване в извънкласни дейности по различни програми („С грижа за всеки ученик“ и др.).

• **Дейности за специализирана работа с ученици със СОП и успешното им приобщаване към училищната общност:**

1. Ресурсно подпомагане интегрираното обучение на ученици със СОП.
2. Създаване на необходимата подкрепяща среда за участие в НВО и за полагане на ДЗИ на ученици със СОП.
3. Провеждане форми на обучение на педагогическите специалисти за работа с ученици със СОП и други уязвими групи.
4. Консултиране на родителите, чиито деца не посещават редовно училище.
5. Допълнителна работа с ученика за преодоляване на дефицитите.
6. Насочване към работа със специалисти в различни центрове за личностно развитие.
7. Включване в извънкласни дейности по различни програми („С грижа за всеки ученик“ и др.).

• **Дейности за подпомагане на учениците сираци и ученици от социално слаби семейства:**

1. Поддържане на добра комуникация със социалните служби за проследяване процеса на развитие на ученика.
2. Осигуряване на топъл обяд за учениците в неравностойно положение.
3. Осигуряване на необходимата подкрепа в училище – допълнителна работа, индивидуални консултации, психологическа подкрепа.
4. Осигуряване на безплатна униформа, учебници и учебни помагала.
5. Организиране на благотворителни инициативи за подпомагане на сираци и социално слаби ученици.
6. Включване в извънкласни дейности по различни програми („С грижа за всеки ученик“ и др.).
7. Осигуряване на стипендия.